

1. Referentie

Referentie	Kavadias, D. (2004). Voltooid verleden tijd? Het verband tussen kennis over de nazi-genocide en democratische attitudes bij adolescenten in Brussel. <i>Res Publica</i> , 46, (4), 535-554.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel.

2. Abstract

In dit onderzoek wordt nagegaan of er een invloed is van de feitelijke kennis die men heeft over de holocaust op de mate van ethnocentrisme en antidemocratie op basis van surveygegevens van Nederlandstalige en Franstalige Brusselse scholieren uit de laatste graad van het secundair onderwijs. Men verwacht soms expliciet, maar vaak impliciet een spill-over van de ratio op de emoties. In het onderzoek wil men nagaan of deze rationalistische veronderstelling opgaat bij adolescenten. De onderzoekers toetsen drie hypothesen. Na het nagaan van de invloed die kennis over de jodenuitroeiing heeft op ethnocentrisme en antidemocratie bij leerlingen, gaat men na hoe de socio-economische situatie van een leerling de kennis en attitudes beïnvloedt. Ten derde gaat men het effect van de onderwijsvorm na op kennis en attitudes.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Samenleving en politiek
trefwoord(en)	Socialisatie, tolerantie

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	
Onderzoeker(s)	Dimo Kavadias m.m.v. Davy Drieghe Vakgroep Politieke Wetenschappen - Faculteit Economie, Politieke en Sociale Wetenschappen en Solvay Management School Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 1050 Elsene Tel: 02/629.2228 Fax: 02/629.2278 poli@vub.ac.be http://poli.vub.ac.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is het verband tussen enerzijds kennis over de holocaust en anderzijds attitudes zoals ethnocentrisme en antidemocratie? Is er een verband tussen de sociaal economische situatie van een leerling en de kennis over de holocaust en zijn/haar attitudes? Is er een verschil tussen ASO/KSO EN TSO/BSO-leerlingen wat betreft kennis en attitudes?
Hypothesen	De mate van kennis over de jodenuitroeiing in de tweede wereldoorlog bepaalt de mate van

	etnocentrisme en antidemocratie van de leerlingen. De sociaal economische situatie van een leerling beïnvloedt de mate van kennis over de Holocaust en zijn/haar attitudes. Zowel de kennis als de attitudes worden beïnvloed door de onderwijsvorm en verklaren het effect van kennis op attitude weg.
--	--

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief onderzoek. Op basis van een schriftelijke vragenlijst die in het schooljaar 2001-2002 afgenomen werd in Brusselse scholen, wordt via padmodellen nagegaan welke invloed kennis over de Holocaust heeft op de mate van etnocentrisme en antidemocratie.
Onderzochte groep	1284 leerlingen van het 5 ^{de} en 6 ^{de} jaar van het secundair onderwijs. Het gaat over 469 leerlingen uit Nederlandstalige scholen in Brussel en 815 leerlingen uit Franstalige scholen in Brussel.
Bereik	Regionaal (Brussel)

7. Resultaten

Kennis over Holocaust	Op basis van 13 stellingen waarop de respondent goed, fout of weet niet kon antwoorden, werd een Gutmanschaal samengesteld. Uiteindelijk werden zo 5 items weerhouden, die zowel voor Nederlandstaligen als Franstaligen beantwoordden aan de strenge criteria.
Verband tussen kennis en attitudes	Voor de Nederlandstalige groep klopt de stelling dat kinderen die relatief meer weten over de nazi-genocide, minder etnocentrisch en minder antidemocratisch zijn. Het effect is echter niet buitensporig groot blijkt. Voor de Franstalige leerlingen gaat dit niet op. Hier blijken kennis en attitudes los van elkaar te staan.
Verband tussen sociale achtergrond en attitudes	Achtergrondkenmerken beïnvloeden de attitudes. Uitzondering hierop is het ontbreken van enig verband tussen nationaliteit en antidemocratische ingesteldheid bij Vlamingen. Vlamingen staan negatiever tegenover migranten, maar staan niet per definitie negatief tegenover het parlementair stelsel. Bij de Franstalige groep is het zo dat jongeren van niet-Belgische origine veel minder geloof in partijen en de democratie zoals ze vandaag bestaat hebben. Meer specifiek wordt de hypothese echter niet helemaal aanvaard. De sociale achtergrond van leerlingen deelt immers niet alle variantie met kennis en attitudes. Kennis blijft, na controle, samenhangen met de attitude.
Verband tussen onderwijsvorm en attitude	De onderwijsvorm is een krachtige predictor voor de attitudes van leerlingen. Leerlingen uit het ASO staan positiever tegenover minderheden en zijn in veel mindere mate antidemocratisch ingesteld. Zij weten tevens meer over hetgeen zich in de tweede wereldoorlog heeft afgespeeld. Het enige resterend effect van kennis vinden we terug enkel bij de Nederlandstalige groep op antidemocratie. Dat effect is significant, maar niet uitermate sterk te noemen.
3 modellen	De grootste bijdrage in het verklaren van de variantie in de attitudes wordt geleverd door de achtergrond, maar vooral ook door de onderwijsvorm waarin de jongeren zitten. Eigenlijk zou een multilevel-model nodig zijn om bijkomend nog te onderzoeken of er effecten zijn van het samenzitten van de leerlingen in de school. Door de kleine steekproef en het opzet van de bijdrage zou dit echter buiten het bestek van het onderzoek leiden.
Conclusie	Kennis leidt niet per definitie tot een humanistisch evidente attitude. Het contextualiseren van die kennis is waarschijnlijk even belangrijk

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/